

Dokument Riktlinjer vid handläggning LSS	Beslutat av Socialnämnden
Beslut SN § 137, 2014	Giltighetstid 20141021-
Diarienummer 2014.54	

Riktlinjer vid handläggning LSS

Riktlinjer vid handläggning LSS

Inledning

Dessa riktlinjer omfattar handläggning av LSS-insatser i Askersunds kommun. Riktlinjerna syftar till att vara ett stöd för handläggarna i biståndsbedömningen.

Riktlinjerna för insatser enligt LSS ger en vägledning om begreppet "goda levnadsvillkor".

I riktlinjerna klargörs vilka insatser som vanligtvis beviljas samt i vilken omfattning dessa insatser vanligtvis kan beviljas. Den enskilde kan dock aldrig vägras en insats med hänvisning till att den inte finns med i riktlinjerna.

Riktlinjerna är ett komplement till, men inte en ersättning för de lagar och föreskrifter som styr verksamheter inom vård och omsorg.

LSS står för *lag om stöd och service till vissa funktionshindrade*. LSS innehåller ett antal insatser som den enskilde ansöker om hos handläggare. Även om den enskilde väljer att ansöka om insats enligt LSS eller om dessa insatser inte täcker den enskildes behov finns rättigheten att få hjälp enligt andra lagar som till exempel Socialtjänstlagen.

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

Lagens intention är att personer med funktionsnedsättning ska garanteras goda levnadsvillkor. Målet med insatserna är att personer med funktionsnedsättning ska känna delaktighet och jämlikhet i samhället, vilket innebär att den enskilde ska kunna delta i samhällslivet på samma villkor som andra. Insatserna i LSS ska minska svårigheter i den dagliga livsföringen för personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar. Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv.

Kommunen är skyldig enligt lag att informera om lagen, dess intentioner, rätten till insatser och innehållet i insatserna.

Denna skrift är en beskrivning av insatserna och hur dessa ska bedömas och utföras så att en jämn kvalitet säkerställs i Askersunds kommun.

Rätten till insats enligt LSS

För att ha rätt till insatser enligt LSS måste man tillhöra en av följande personkretsar.

1. Personer med utvecklingsstörning. Personer med autism eller autismliknande tillstånd.

2. Personer som har en hjärnskada med en begåvningsmässig funktionsnedsättning. Orsak till skadan kan vara en olycka, skada eller en sjukdom. Personen har fått sin skada i vuxen ålder, d.v.s. efter 16 års ålder.
3. Personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på normalt åldrande. Funktionsnedsättningen ska vara varaktig. Personen ska ha svårigheter i den dagliga livsföringen och inte klara vardagsrutiner på egen hand, som personlig hygien, toalettbesök, på- och avklädning, mathållning, förflyttning inomhus och utomhus. Svårigheter ska finnas varje dag och i olika situationer och miljöer. Det ska även starkt påverka flera viktiga livsområden samtidigt som boende, fritid eller behov av habilitering eller rehabilitering.

Vid bedömning av tillhörighet till personkrets 1 och 2 ska det alltid finnas intyg från psykolog eller läkare, där diagnosen uttryckligen överensstämmer med begreppen i lagtexten.

Vid bedömning av personkrets 3 kan LSS-handläggaren begära intyg på diagnos och utlåtande från läkare eller psykolog och utlåtande från arbetsterapeut eller sjukgymnast med flera. Tillhörighet till personkrets 3 ska bedömas på nytt vid varje omprövning eller ny ansökan.

I lagen beskrivs de insatser som kommuninvånaren med ovanstående funktionsnedsättningar kan ansöka om.

1. Rådgivning och annat personligt stöd som ställer krav på särskild kunskap om problem och livsbetingelser för människor med stora och varaktiga funktionsnedsättningar. Denna insats ges av landstinget
2. Biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar i lagen om assistansersättning
3. Ledsagarservice
4. Biträde av kontaktperson
5. Avlösarservice i hemmet
6. Korttidsvistelse utanför hemmet
7. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen och under lov
8. Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet
9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna
10. Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig

Enligt lagen är personer som tillhör personkrets 3 inte berättigade till insatsen daglig verksamhet.

Ansökan

Grundprincipen är att den enskilde själv ska göra ansökan. Om han/hon är under 15 år eller uppenbart saknar förmåga att på egen hand ta ställning till en ansökan kan ansökan göras av legal företrädare som till exempel god man, förvaltare eller ombud.

Personalen inom LSS-verksamheten kan inte göra en ansökan åt en brukare. För barn där föräldrarna inte bor ihop, men har gemensam vårdnad måste båda vårdnadshavarna ansöka.

Ansökan kan göras muntligt och skriftligt. För att göra ansökan tas kontakt med LSS-handläggaren. Ansökningsblankett finns på kommunens hemsida eller kan fås efter kontakt med LSS-handläggaren. Ansökan om s.k. förhandsbesked kan göras av en person som önskar flytta till Askersund. Ett förhandsbesked ger svar på om en person har rätt till sökt LSS-insats då personen flyttat till kommunen.

Utredning och bedömning

Vid bedömning av om en person har rätt till LSS-insats, prövas om den sökande:

- Tillhör LSS personkrets
- Har behov av sökt insats
- Tillförsäkrats goda levnadsvillkor
- Att behovet inte är tillgodosett på annat sätt

Vid bedömning av behovet av den sökta insatsen sker alltid en individuell bedömning utifrån den sökandes speciella situation och behov. Det är viktigt att vid bedömningen ta hänsyn till individens hela situation för att göra en rimlighetsbedömning av behovets omfattning. Det innebär att levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning bör jämföras med villkoren för människor som inte har en funktionsnedsättning och är i samma ålder med liknande förhållanden.

Myndighetsutövning

Beslut om LSS-insatser sker enligt delegationsordning fastställd av Socialnämnden i Askersunds kommun. Målsättningen är att handläggaren ska ha tagit kontakt med den som ansökt inom två veckor efter det att ansökan har inkommit. Beslut bör fattas inom en månad efter det att den information som krävs för utredningen finns hos handläggaren. Längre tid kan behövas om underlag saknas.

Utredningen leder fram till ett beslut om bifall eller avslag av sökt insats. Vid avslag har den sökande rätt att överklaga beslutet. Hänvisning om hur beslutet kan överklagas bifogas beslutet. I beslutet framgår hur man överklagar, vilken tid man har på sig från det att man tagit del av beslutet samt att överklagan ska lämnas till Socialnämnden. Den som fattat beslutet avgör om beslutet ska ändras eller om överklagan ska tas upp till rättslig prövning. Om överklagan går vidare till rättslig prövning skickas den av handläggaren till Förvaltningsrätten som avgör ärendet.

Insatser beviljas tillsvidare om inte särskilda skäl finns för tidsbegränsning, som kortvarigt behov, att behovet kan variera över tid eller om behovet vid beslutstillfället är svårbedömt. LSS-handläggaren ska årlig eller enligt beslutet göra uppföljning av besluten, då brukarens behov kan ha förändrats och beslutet därmed kan behöva omprövas. Omprövningen kan även ske om förändring skett av de förutsättningar som legat till grund för beslutet. Detta förbehåll ska framgå av beslutet. Vid behov kan omprövning av beslut göras på begäran av den sökande.

Individuell plan och SIP

Då personer beviljas insatser enligt LSS ska de erbjudas individuell plan enligt 10 § LSS eller Samordnad Individuell Plan då det finns ett behov av att fler myndigheter deltar i planeringen.

1. Råd och stöd

Örebro läns landsting ansvarar för rådgivning och annat personligt stöd som ställer krav på särskild kunskap om problem och livsbetingelser för människor med stora och varaktiga funktionshinder.

2. Personlig assistans

Insatsen personlig assistans syftar till att möjliggöra för personer att leva ett självständigt liv. Enligt LSS § 6 skall verksamheten vara grundad på respekt för personens självbestämmande och integritet. Personen skall i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över insatser som ges.

Med personlig assistans avses personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer till den, som på grund av stora och varaktiga funktionsnedsättningar behöver hjälp med sina grundläggande behov. Med grundläggande behov menas hjälp med personlig hygien, måltider, att klä av och på sig, kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om brukarens behov.

Brukaren ska ha ett omfattande omvårdnadsbehov i olika situationer och miljöer samt flera gånger per dygn. Hjälpn med de grundläggande behoven ska vara i så stor omfattning att det främst gäller de personer med de mest omfattande fysiska funktionsnedsättningarna. För personer i Askersunds kommun krävs att man har grundläggande behov som överstiger 5 timmar/vecka för att man ska bedömas ha så stora behov att personlig assistans ska beviljas.

Den som är i behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till insatser för övriga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt. Exempel på övriga behov kan vara städning, tvätt, nödvändig träning och fritidsaktiviteter.

Personlig assistans beviljas med visst antal timmar per vecka. En individuell bedömning och prövning av behovet görs alltid.

Vid utredning om personlig assistans beaktas makars/sambos ansvar för varandra och det gemensamma hushållet, med hänvisning till äktenskapsbalken.

Både barn och vuxna kan bli beviljade personlig assistans. För barn/ungdom tas det i utredning/bedömning hänsyn till barnets utveckling och föräldraansvaret med hänvisning till föräldrabalken.

För att personer över 65 år ska vara berättigade till assistans, måste ansökan inkomma före 65 års ålder. Beslut om assistans omprövas inte efter 65 år ålder och assistansen kan inte utökas efter 65-årsdagen. Behov av utökade insatser får därefter sökas via socialtjänstlagen. Tillfälliga utökningar beviljas heller inte då personen fyllt 65 år. Antalet beviljade timmar minskas heller inte efter 65 års dagen om inte personens behov väsentligt förändrats.

Tillfälligt utökad assistans kan beviljas för den som har behov av flera assistanstimmar enligt LSS/assistansersättning än de som redan beviljats, vid t.ex. en resa eller tillfälliga förändringar i hälsotillståndet.

Vid bedömning av personlig assistans i samband med semesterresa/rekreationsresa tas hänsyn till tidigare genomförda resor samt hur aktiv personen är i vardagen och genom detta tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Personlig assistans ges inte vid sjukhusvistelse om inte särskilda skäl finns.

Tid för medicinska uppgifter beviljas endast om det finns ett egenvårdsbeslut från hälso och sjukvården.

När grundläggande behov överstiger 20 timmar per vecka ska ansökan om assistansersättning göras till Försäkringskassan.

Den enskilde kan få personlig assistans utförd av kommunen eller få ekonomisk stöd och själv vara sin egen arbetsgivare för assistent/er. Assistansen kan även anordnas/utföras av privat bolag eller ett kooperativ. Det ska framgå av beslutet om den enskilde beviljats personlig assistans eller ekonomisk ersättning för personlig assistans. Ekonomisk ersättning för assistans betalas ut enligt Socialnämndens beslut som baseras på 3 nivåer som grundar sig i assistentens utbildningsbakgrund.

Vid ordinarie assistents sjukdom kan den enskilde ansöka om tillfällig utökning av assistansen i form av ersättning för faktiska merkostnader i samband med sjukfrånvaron. Efter beslut fakturerar den enskilde eller assistansbolaget kommunen beviljat belopp.

3. Ledsagarservice

Ledsagarservice ska möjliggöra en aktiv fritid utanför hemmet genom att ge stöd till och från samt under kultur- och fritidsaktiviteter, besök hos släkt och vänner eller att promenera. Ledsagarservice är en insats främst för vardagliga sammanhang i närområdet.

Ledsagarservice beslutas vanligtvis i antal timmar per kalendermånad, efter individuell prövning av behov och önskemål. Ledsagning i en omfattning av max fem timmar per vecka är ett riktvärde för goda levnadsvillkor i Askersunds kommun.

Aktiviteter i ledsagningen planeras utifrån personens önskemål. Det kan handla om att följa med personen på promenader, biobesök, utöva en hobby o.s.v. Den som har ledsagning betalar sina egna utgifter för aktiviteter.

4. Kontaktperson

Kontaktperson är ett personligt stöd för personer med funktionsnedsättning som saknar gemenskap med andra till exempel i arbetslivet eller på fritiden. Syftet med kontaktperson är att erbjuda en social kontakt som kan ersätta eller komplettera kontakten med anhöriga och/eller vänner och på så vis bryta den isolering som kan vara en följd av en funktionsnedsättning.

Kontaktpersonen är en medmänniska som ska stötta brukaren att komma i kontakt med andra människor och komma ut i samhället. I samband med utredning av behov av kontaktperson ska den sökandes övriga nätverk, till exempel närstående, arbetskamrater,

grannar, god man och personal vägas in. Kontaktperson beviljas främst för personer som saknar sociala kontakter och nätverk.

Insatsen kontaktperson ska vara av personlig karaktär vilket kan innebära besök i hemmet, telefonkontakt och gemensamma aktiviteter. Kontaktpersonen är ett icke professionellt stöd men kan till exempel ge råd till brukare i situationer som inte är av komplicerad natur.

Kontaktpersonen och brukaren bör i förväg diskutera hur kontakten ska ske och under vilka förutsättningar. Om kontakten ska vara kontinuerligt återkommande eller om brukaren kan kontakta kontaktpersonen vid behov.

Personer som har bostad med särskild service ska få hjälp av personalen att bryta isolering och hitta lämpliga fritidsaktiviteter. Därmed bör de om bor i bostad med särskild service få behovet av social kontakt och fritidsaktiviteter i de flesta fall tillgodosett i sådan omfattning att behov av kontaktperson inte finns.

5. Avlösarservice i hemmet

Avlösarservice i hemmet ska enligt lag möjliggöra för vårdnadshavare, familjehem eller make/maka att bli avlastad i omvårdnadsarbetet. Avlösarservice utförs i hemmet hos den som beviljats insatsen. Avlösarservice i hemmet erbjuds både som en regelbunden insats och vid tillfälliga behov. Insatsen kan ges såväl dagar, kvällar och nätter som helger. Avlösningen gäller endast den som är beviljad insatsen, ej syskon. Avlösarservice beviljas med visst antal timmar alternativt dygn per kalendermånad. En individuell bedömning och prövning av behovet görs alltid. Tillfälligt utökad avlösarservice kan beviljas då närstående är i behov av extra avlastning. Avlösarservice ska inte användas i situationer som orsakas av personens ändrade förhållanden, t.ex.

- Vid sjukdom/ledighet vid skolgång
- När ordinarie skol- och fritidsverksamhet är stängt
- Vid förvärvsarbete

Avlösarservice beviljas ej heller under tid då möjlighet till fritidsverksamhet finns, behovet kan då tillgodoses genom fritids. Som avlösare utför man inga hushållssysslor. Avlösaren följer brukarens normala rutiner som tex utevistelse.

6. Korttidsvistelse

Korttidsvistelse kan innebära avlastning för anhöriga och ger möjlighet till rekreation och miljöombyte för personen. Insatsen kan ses som ett led i ökad självständighet för ungdomar/vuxna som bor i föräldrahemmet. Då barnets vårdnadshavare är separerade får boendeförälder sin avlastning i första hand genom den andre föräldern. Nära anhöriga som avlastar familjen ses inte som kontaktfamilj och arvoderas inte av kommunen.

Korttidsvistelse kan erbjudas i korttidsboende, kontaktfamilj eller som lägervistelse.

Korttidsvistelse beviljas i antal dygn per kalendermånad. En individuell bedömning och prövning av behovet görs alltid. Korttidsvistelse är vanligtvis en regelbunden återkommande insats som ges några dagar per månad. För personer med mycket omfattande behov ges insatsen i maximalt 15 dygn per kalendermånad. Utnyttjas inte dygnet görs en återkoppling från verksamheten till LSS-handläggare för ny prövning av behovet.

Resor till korttidsvistelsen från hem eller skola samt återresa ingår inte i insatsen och

beställs av vårdnadshavare/god man/förvaltare.

Personen står själv för kostnaden vid aktiviteter.

En måltidsavgift debiteras vårdnadshavare enligt gällande taxa.

7. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Korttidstillsyn beviljas till och med gymnasieskolans slut. I Askersund benämns korttidstillsyn som "ungdomsfritids" och beslutas av barn- och utbildningsförvaltningen.

8. Bostad med särskild service för barn och ungdomar

Barn och ungdomar som på grund av sin funktionsnedsättning, trots olika stödåtgärder, inte kan bo hos sina föräldrar kan ha rätt att bo i familjehem eller i bostad med särskild service.

För barn och ungdomar som kräver omvårdnad av personal med särskild och kvalificerad kompetens, kan bostad med särskild service vara ett bättre alternativ än familjehem. Bostad med särskild service för barn och ungdom beviljas till dess att barnet/ungdomen slutat gymnasieskolan om det inte finns skäl för tidsbegränsning. Insatsen bostad med särskild service för barn och ungdom riktar sig till barnet/ungdomen. Insatsen är aldrig en ersättning för föräldraskapet utan är ett komplement. Föräldrar som behöver stöd i föräldrarollen har rätt att söka bistånd inom Socialtjänsten.

9. Bostad med särskild service för vuxna

Insatsen ska erbjuda den enskilde ett boende som leder till god livskvalitet, goda utvecklingsmöjligheter och stimulans till ett så självständigt liv som möjligt, efter var och ens förutsättningar. Det är en möjlighet för vuxna att lämna föräldrahemmet och skapa sig ett eget hem. Boendet ska bedrivas med respekt för brukarens integritet och självbestämmande. Bostad med särskild service för vuxna kan utformas på två olika sätt i Askersund kommun; gruppboende eller serviceboende.

Bostad med särskild service för vuxna beviljas utan precisering av vilken boendeform det gäller. Behovet av boendeform och omfattningen av stödet ska framgå av utredningen och bedömning.

Innehåll i stödet

Stödet ges efter personens individuella behov och egna förmåga. Med personligt stöd avses t.ex. personlig hygien, vardagssysslor i hemmet m.m. Med socialt stöd avses t.ex. förmedling av kontakter, delaktighet i samhället, kontakt med myndigheter m.m.

Gruppboende är lägenheter med gemensamhetsutrymme. Detta bostadsalternativ är till för personer med funktionsnedsättning som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att det behövs tillgång till personal dygnet runt.

Serviceboende är en insats som kan vara lämplig för de som inte klarar att bo i ordinarie boende men som inte har så omfattande hjälpbehov att ett boende i gruppboende är nödvändigt. Insatsen kan beviljas då det finns behov av i stort sett dagligt stöd i form av praktisk hjälp, stöd och tillsyn. Behovet kan vara i form av personlig omsorg, hemmets

skötsel, social samvaro samt kultur- och fritidsaktiviteter

Servicebostad innebär lägenheter som är geografiskt samlade. Personligt stöd ska ges i den omfattning brukarna behöver. Detta stöd ska ges av en fast personalgrupp och de boende ska ha tillgång till samvaro i en gemensamhetslokal.

Fritidsaktiviteter i grupp bostad ska erbjudas såväl individuellt som i grupp. Omfattningen av fritidsaktiviteterna beror på personernas intresse, utbudet samt behov. Individuella aktiviteter anpassas efter individens behov och egna förutsättningar minst en gång i veckan.

Brukaren har eget hyreskontrakt. I vissa fall i form av andrahandskontrakt. Personalen i boendet ska inte ansvara för personens ekonomi. I de fall brukaren inte har förmågan att sköta sin ekonomi själv ska en anmälan om god man/förvaltare göras. Personen står själv för sina utgifter för hyra, mat, aktiviteter och övriga kostnader.

10. Daglig verksamhet

Insatsen daglig verksamhet har som syfte att skapa meningsfull sysselsättning som ska bidra till personlig utveckling, stimulans, gemenskap samt främja delaktighet i samhället. Verksamheten ska vara av habiliterande karaktär och ge miljöombyte, social gemenskap, självkänsla och självförtroende, samt skapa en trygg och glädjefull meningsfull dag. Deltagaren ska genom inflytande och medbestämmande ges möjlighet att påverka och utforma innehållet av sin vistelse på sin dagliga verksamhet. Innehållet ska anpassas efter var och ens behov, förutsättningar, intressen och önskemål. Detta innebär att verksamheten ständigt förändras.

Insatsen daglig verksamhet kan beviljas till personer tillhörande personkrets 1 och 2 enligt LSS. Förutsättningen är att brukaren är i yrkesverksam ålder över 18 år och under 65 år, saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. Det finns möjlighet att ansöka om fortsatt beslut gällande daglig verksamhet fram till 67 års ålder.

Daglig verksamhet sker både i grupp och individuellt anpassat. Verksamheten erbjuder ett varierat utbud av olika aktiviteter som bidrar till att utveckla deltagarna och ger nya erfarenheter. Utifrån individuella förutsättningar och önskemål erbjuds externa platser ute på öppna arbetsmarknaden, i företag eller i övrig kommunal/offentlig verksamhet med stöd av handledare från daglig verksamhet.